

מסרים לכל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

'ככל היוצא מפיו יעשה' (ל', ג')

על פרשת גדולתו ועוצם קדושתו של הגאון הצדיק ר' חיים משה מנדל זצ"ל סופרו דברים מופלאים. סיפוריהם המהימנים של בני המשפחה ושל המוני היהודים שהסתייעו בצדיק זה מביאים את השומעים למסקנה שגם בדורנו זכינו לראות צדיק שכל כולו היה מקושר לריבונו של עולם ששמע לתפלתו וקיים את דבריו כמאמר חכמים: 'צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים'. אחד הנכדים סיפר את הסיפור האחרון שהתרחש בימי חייו של הרב, ומעשה שהיה כך: היה נער יהודי ממרוקו נפצע בתאונת דרכים קטלנית, וכל מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוהו הנער שהוא והוריו התרחקו משמירת מצוות שכב בבית החולים במצב שהוגדר על ידי הרופאים כמוות קליני. לאביו של החולה יש אח חרדי בבני ברק, שכששמע על האסון מיהר לביתו של הרב לבקש ברכה. הצדיק עצם את עיניו פניו התלהטו ולפתע שמעוהו צועק: 'הוא יבריא, הוא יבריא'. ועד שהצליח הדוד להתקשר למרוקו ולבשר את הבשורה להוריו של הפצוע, התקשרו הם אליו ובשרו לו בקול חנוק שהילד התעורר לחיים. כשבקש לדעת את השעה המדויקת שבה אירע הנס התברר שהיה זה בדיוק בעת שיצאו המילים מפיו של הצדיק. זה חלקו הראשון של המעשה, שגם הוא מצמרר עד לאימה. כמה דקות לאחר שהתעורר שאל הנער הפצוע את הרופאים ואת קרוביו מי זה הצדיק הרב מנדל? משנרגע מעט סיפר שכאשר היה שרוי במוות קליני ראה את עצמו נכנס להיכל בתוך היכל וחולף בדרכו על פני היכלות רבים, עד שבהיכל אחד פגש את סבו שהיה צדיק מפורסם, וזה אמר לו כדברים האלה: היודע אתה שהינך נמצא בעולם העליון ובבית דין שלמעלה גזרו עליך מיתה? אולם יש צדיק אחד בארץ ישראל שמו הרב מנדל שדבריו נשמעים כאן והוא מתחנן לפני בוראו שישאיר אותך בחיים אבל בתנאי שתתחיל לשמור על כל תרי"ג מצוות. האם הנך מוכן להתחייב על כך שברגע שתתעורר לחיים תחזור בתשובה? השבתי מייד שאני מוכן לקבל זאת על עצמי, סיים הנער את סיפורו בבית החולים. בני המשפחה ששמעו את הסיפור החליטו כולם לחזור בתשובה...

פינת ההלכה

חולה בשבת – מי נחשב לחולי שיש בו סכנה?

כל אחד מהמקרים שלהלן נחשב לחולי שיש בו סכנה גם ללא אבחנה של רופא.

- (א) כאב חזק או חולי פנימי, שנראה לעין שלא מדבר במקרה פשוט, ולא יודעים מה מקורו, (כאבים בחזה או בגב עם מצוקה נשימתית, כאבי בטן אוזניים או ראש חזקים מאוד).
 - (ב) מכה שפגעה בכלי הדם שעל גב היד ושעל גב הרגל וגרמה להם לדמם.
 - (ג) כל פציעה שנגרמה על ידי ברזל. (למי שטרם חוסן באנטי טטנוס).
 - (ד) מי שבלע חומרים כימיים מסוכנים. (כלור רעל נפט... וכדו')
 - (ה) מי שנכווה כוויה קשה עם שלפוחיות (מהשמש, ממים רותחים, או מחומר כימי... וכדו')
 - (ו) מי שנשך אותו בעל חיים שעלול להיות מסוכן (כלב או חתול עם חשש לכלבת וכדו')
 - (ז) מי שיש לו חום גבוה מאוד ולא ידועה עדיין הסיבה לכך. וחום גם לא גבוה בילדים ובזקנים, שנובע ממחלה בריאות או באיבר פנימי ויש חשש סכנה.
 - (ח) חולה אסטמה או אנגינה שקיבל התקפת קוצר נשימה.
 - (ט) שטף דם עורקי או ורידי (לא מדובר בדליפת דם קטנה).
 - (י) פצע מזוהם שגרם לנפיחות בבלוטות הלימפה.
 - (יא) מכת חום או מכת שמש.
 - (יב) עקיצה של דבורה, צרעה או כל בעל חיים אחר לאדם שרגיש לעקיצה כזו.
 - (יג) בליעת מחט או כל גוף חד אחר, או חדירת אוכל לקנה הנשימה בצורה מסוכנת.
 - (יד) איבוד הכרה, הלם או חשש להלם.
 - (טו) קוצר נשימה פתאומי, וכן אבדן ראייה פתאומי או שיתוק פתאומי.
 - (טז) אירוע מוחי או התקף לב אפילו קטן ביותר, ואפילו לזמן קצר, כאבים בחזה היכולים להיות סימנים להתקף לב.
 - (יז) חום נמוך בצורה קיצונית מהרגיל אצל החולה.
- בכל המקרים הנ"ל צריך לטפל גם אם זה כרוך בחילול שבת, גם לפני שראה אותו רופא.**
בכל אחד מהמקרים הנ"ל שיודעים מה הסיבה ויודעים שאין בכך פיקוח נפש אין לחלל את השבת.

החופשה / חלק ב'

אחת המטרות של החופשה היא הגיבוש המשפחתי. אנא השתדלו בימי החופשה לקצר את שעות העבודה ולשהות יותר עם הילדים. השתדלו להכין ארוחת ערב משותפת ולאכול ביחד. לשחק משחק משפחתי, לבקר משפחה שלא פוגשים ביום יום, לארח משפחה. הרעיון – להיות ביחד לעשות ביחד ולהתאחד. נשמור על קור רוח ניקח בחשבון שבחודשיים הקרובים כמויות האוכל יהיו בלתי מוגבלות, נצטרך לנקות את הבית כמה פעמים ביום, ותמיד יהיו כלים בכיור. אם ניקח את כל זה בחשבון ונהיה סבלניים יש סיכוי שגם אנו ההורים נהנה מהחופשה.

חופשה נעימה!
ושבת שלום שושנה

ליראת שמים

יהונתן בן שלום / נהוראי בן נאווה / מלאכי בן נאווה / ידידיה בן נאווה / אחיה בן נאווה
נאווה בת מרים / טוהר בת נאווה / נעמה בת נאווה

סיפור לשבת

מקבץ הסיגריות

שמו הטוב של ר' בערל זולדוביץ', היה מפרסם. הוא היה עשיר בקרח. בבעלותו היו אחרות ובתי-חרשת לסכר. מאות פועלים, בעקר יהודים, התפרנסו ממפעליו. למרות עשרו הרב, לא שכח את העניים, והיה מפזר ממון רב לצדקה. פינה חמה במיוחד היתה שמונה בלבן להחזקת הישוב היהודי בארץ-ישראל, והוא נהג לשלח סכומים גבוהים שמהם נהנו כל תושבי ירושלים. מדה מגנה אחת היתה לו: הוא נהג להקפיד עם עובדיו הקפדה יתרה. פועל שלא דיק בשעות העבודה, מצא את עצמו עד מהרה מחוץ למפעל. היו שטענו כי יש בכך מעין אטימות-לב של עשירים. היו שלמדו זכות, וטענו שגם על עצמו מקפיד ר' בערל כחוט השערה, וכי מעולם לא עזב משכרתו של עובד.

המהפכה הבולשביקית, שפרצה בשנת תרע"ה, פגעה בכל בני המעמד הגבוה והעשירים, גם בר' בערל. בקר אחד פשטו אנשי השלטון על מפעליו וביתו והשתלטו עליהם. בדרך לא דרך חמק לארץ-ישראל. ליתר דיוק – לירושלים. בני הישוב היהודי בארץ-ישראל לא שכחו את חסדיו, ודאגו למלואי כל מחסורו. נתן לו חדר מרוח במושב-זקנים ירושלמי, שנבנה בשעתו מכספו שלו...

את יתרת זמיו הקדיש אפוא ללמוד תורה. הוא נעשה אדם שקט ומסגר, וכמעט שלא בא במגע עם הבריות. אחד האנשים המעטים שעמם קשר קשרי ידידות, היה ר' יחיאל-מיכל טוקצ'ינסקי, ראש מוסדות 'עץ חיים'. ר' יחיאל-מיכל התגורר סמוך למושב-הזקנים של ר' בערל וכך התנדדו. נהג מוזר ומשונה היה לר' בערל. תמיד כשנראה אדם מעשן סיגריה, היה פושט את ידו ומבקש אחת. אנשי ירושלים, שדאגו למלואי כל צרכיו והעניקו לו סיגריות ככל שחפץ, לא יכלו להבין את פשר המנהג המוזר הזה. היו שראו בקבצנות משנה זו לקוי נפשי כלשהו. עברו שנים. שנה אחת, בהושענא-רבא, בא ר' יחיאל-מיכל לבקר את ר' בערל, שישב בסכתו הקטנה. זה קדם את פני חברו במאור-פנים. "מועדים לשמחה", אמר, "השנה זכיתי לפתקא טבא". אינני יודע אם בעולם הזה, אבל לפחות בעולם הבא".

ר' יחיאל-מיכל הביט בו בתמהון, ור' בערל פתח את פיו והחל לפרש: "מאז נשלתי מנכסי הרבים טרדה אותי בעקר מחשבה אחת: מדוע כל זה הגיע לי? הלא כל חיי עשיתי רק טוב וחסד. לאחר חדשים רבים של מחשבות והרהורים, נדמה היה לי שמצאתי את הסבה. "ברוסיה מקבל היה, כי פועל חיב לעשות את עבודתו בתכלית השלמות. היחס אל הפועל היה של מצוי הדיון, ללא כל טענות ומענות. גם אני נכשלת ביחס כזה לפועלי. אמנם נהגתי בהם בנדובה בכל הקשור למשכרתם, אבל גם רדיתי בהם ללא רחם. הגעתי למסקנה, כי בשל כך נענשתי באבדן כל ממוני". ר' בערל התנשם עמקות. "מקרה אחד נחרת בזכרוני. נכנסתי בבקר לאחד ממפעלי ופגשתי פועל המאחר לעבודתו. נזפתי בו במלים קשות. הפועל הנפחד גמגם משהו על אשתו החולה. אני, בגנות לבי, הוספתי לצעק עליו. 'אשתך יכולה להיות חולה, אבל לא על חשבונך'. בדיעבד, מקרה קשה זה צער אותי יותר מכל האחרים. 'בלבי גמלה החלטה כי מאן ואילך, אהפך את עצמי במדת-מה לנצרך לבריות, כדי לטעם את טעמה המר של התלות בחסדי אחרים. אלא שאתם מלאתם את כל צרכי. אמצתי אפוא מנהג, שונדאי נראה לכם משנה: לבקש מכל עובר ושב סיגריה. רציתי להאמין, כי בכך אני מסייע לעצמי לכפר על גסות-לבי בעבר. "אך מפיון שהייתי דמות מפרת, מעולם לא סרב איש לבקשתי. חשתי כי לא זכיתי לחוש באמת את גורלו של נצרך, שפעמים נענה בחיוב ופעמים בשלילה. "היום ארע הדבר. פסעתי ברחוב וראיתי יהודי זר מעשן להנאתו. 'אפשר לקבל ממך סיגריה?', פניתי אליו. האיש נעץ בי מבט זועף וסגן: 'רצונך לעשן סיגריה? עשו, אך לא על חשבונך!'".

"ברגע הראשון חשתי עלבון צורב. אך ברגע השני עברה צמרמורת בלבי. אלה היו בדיוק המלים שלי לפועל האמלל! חשתי כי נסגר מעגל. עתה אני מרגיש שמון השמים מחלו לי אותו עוון..." ("תורתך שעשועי") שבת שלום!